PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the President, A. B. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 6.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States
Issued every day except Sundays and legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 1. — ŠTEV. 1. — NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 2, 1920. — PETEK, 2. JANUARJA, 1920. — VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana
PD 383/1964
IV 63505

IZJAVA EBERTA

PREDSEDNIK NEMŠKE REPUBLIKE, EBERT, JE SPOROČIL AMERIKO, DA BO ZAVEZNIŠKA ZAHTEVA ZA PREDAJO NEMŠKIH GENERALOV LAHKO POVZROČILA DRŽAVLJANSKO VOJNO. — LIGA NARODOV.

Berlin, Nemčija, 31. decembra. — (Posebno poročilo newyorškemu "World"). — V odgovor na vašo prošnjo glede izgledov Nemčije tegom bodočega leta, sem prisiljen izjaviti, da smatram položaj našega sedanjega položaja bližnjo bodočnost za zelo resno.

V Nemčiji so stopili končno na mesto militarizma in imperializma principiji demokratične vlade in ideje Lige narodov. Novi režim je trdno ustanovljen ter ga podpira pretežna večina našega naroda. Na drugi strani pa bi obveznosti, naložene Nemčiji v Versailles, naj izroči inozemskim sodiščem celo število nemških častnikov in uradnikov, če bi se ustrajalo pri njih, lahko povzročile resne zadrege in celo državljansko vojno. Naš ekonomski položaj pa kaže v smeri proti krizi, ki bo tako resna, da bo lahko omajala temelje mlade republike.

Prebivalstvo v splošnem trpi zelo vsled številnih zlov, ki so posledica izstradalne blokade, dočim so tvornice kljub rastoči želji delavcev, da delajo celi čas, večinoma nezaposlene vsled pomanjkanja surovin. Najslabša stran pa je naš finančni položaj, posebno pa dejstvo, da je brez posebnega vzroka nemški denar padel na inozemskem trgu do majhnega drobca vrednosti pred vojno ter je vsled tega neprikladen za nakup zelo potrebnih inozemskih živil in surovin v zadostnih množinah.

Priznavamo, da je pokritje v zlatu za naše zlate obveznice daleč pod varnostno črto, katero značnjejo učne knjige politične ekonomije. Nemčija pa ima kljub temu velik zaklad, ki bi moral nuditi prav tako dobro jamstvo za njen ekonomski preporod kot bilijoni v zlatih palicah, — namreč poštena volja nemškega naroda ter njena izvanredna možnost do dela. Trdno upam, da nam bo na podlagi tehtnosti tega jamstva mogoče zagotoviti si v neposredni bodočnosti primerno znanje posojilo, ki bo edino v stanu pomagati nam iz brezprimerne težkoč.

Trpljenje posameznikov v Nemčiji je bilo že v veliki meri olajšano potom velikodušnosti ameriških darov in tega ne bomo nikdar pozabili. Naj bi nam in duh velodušnosti in sodelovanja, od katerega je odvisna rešitev ne le Nemčije, temveč tudi ona cele Evrope, rudil bistveno potrebno pomoč, da se zopet lahko postavimo na svoje noge.

EBERT,
predsednik nemške republike.

ČEHO-SLOVAKI V SIBIRIJI

ČEHO-SLOVAKI V SIBIRIJI BODO STRAŽILI SIBIRSKO ŽELEZNICO. — TOZADEVN DOGOVOR SO SKLENILI ZAVEZNIŠKI KOMISARJI V IRKTSKU. — KONCESIJA ZA GRADITEV ŽELEZNIC.

Pariz, Francija, 31. decembra. — Zavezniški komisarji v Irkutsku in zastopniki vsesuske vlade so sklenili dogovor, glasom katerega naj bi se poveril traženje transibirske železnice čeho-slovaškim četam. Tako se glasi v nekem poročilu, ki je prišlo danes iz Irkutska.

Vladivostok, Sibirija, 1. decembra. — General Semenov, vrhovni poveljnik vse-ruskih čet, je stavil na generala Siroveja, poveljnika čeho-slovaških čet zahtevo, naj se takoj dovoli vlakom, ki vozijo rusko vrhovno poveljstvo prehod preko črt, katere stražijo Čeho-Slovaki.

V sporočilu se je glasilo da se bo s silo doseglo prehod, če ne bo dovoljen. V čeho-slovaškem glavnem stanu se ne smatra te pretnje za resno.

London, Anglija, 31. decembra. — Napredovanje boljševikov proti generalu Denikinu je bilo za posledico, da se je pričelo gibanje za izpraznenje Rostova ob Donu, v kozaškem ozemlju. Tako se glasi v neki brezžični brzojavki iz Moskve. Glasi se, da so bile že številne anektivnosti prestane od tam v Vladikavkaz.

V brezžičnem brzojavnem sporočilu iz Moskve se trdi, da so estonski mirovni delegati v Jurjevu zahtevali koncesijo za zgraditev železnice iz Moskve v Rigo. Poročilo dostavlja, da so si Amerikanci zagotovili od Estonske pravico, da smejo zgraditi nameravano železnico.

London, Anglija, 31. decembra. — V nekem poročilu iz Ženeve na Daily News se glasi, da je mednarodni komitej Rdečega križa ravnokar izdal poziv na svet za 200.000 vojnih jetnikov, ki se še vedno nahajajo v Sibiriji. Vsi so bili ujeti že leta 1914 ter pričenjajo sedaj svoje šesto bivanje v jetništva.

KRALJI SO ČESTITALI WILSONU.

Washington, D. C., 1. januarja. — Predsednik Wilson je dobil mnogo novoletnih čestitk. Čestitke so mu angleški, belgijski, švedski in italjanski kralj. Dopoldne je vozil predsednik v vozu svojega Bele hiše, popoldne je bil v svoji sobi.

CARRANZA JE ODSTAVIL GENERALA.

San Antonio, Tex., 1. jan. — Časopisi, ki so dospeli sem iz Mehike naznanjajo, da je predsednik Carranza odstavil generala Francisca Murguia, ki je poveljeval zveznim četam v Coahuila. Njegovim namestnikom je imenoval generala Manuela Uquiza.

STRAJK NA DANSKEM.

Kodanj, Dansko, 1. januarja. — Danes so zastavkali tukaj vsi telefonisti. Zahtevajo skrajšanje časa in zvišanja plač. Nikdo ne bo kazalo druge, kot ustaviti jim.

REN JE NARASEL.

Pariz, Francija, 1. januarja. — Reka Seine je narasla približno pri čevlje. Ren je tako narastel, da je ves dolenji del Koblenza preplavljen. Povodenj je napravila veliko škodo.

RAZDELJEVANJE AMERIŠKEGA MLEKA V BERLINU.

AMERICAN CONDENSED MILK for GERMAN CHILDREN. SPECIAL N.Y.H. PHOTO

AVSTRIJA SE OBRAČA NA AMERIŠKE ŽENSKE

Matere ne bodo pustile, da bi naši otroci poginili, — se glasi v sporočilu Seitzove žene.

Dunaj, Avstrija, 30. decembra. — Hvala Ameriki za to, kar je storila, pravimo me, avstrijske žene. Naše edino upanje je, da ne bodo matere sveta pustile naše otroke umreti od gladu.

To je sporočilo žene Karola Seitza, predsednika avstrijske republike. Imela je za časnikarske pročevalce na razpolago le par minut, kajti oditi je morala v neko javno šolo, kjer uči deklice od dvanajstih do petnajstih let naravoslovje in matematiko. Ko je bil njen mož izvoljen predsednikom avstrijske republike, je izjavila, da bo še nadalje ostala na svojem mestu. Poročevalec je govoril z njo v uradu njenega moža na Ballhausplatz, kjer se je nahajal preje avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve. V tej palači tudi stanuje v par sobah ter izjavlja, da se ji gabi luksus, ki jo obdaja.

— V tej sobi, — je rekla socijalističnau šolska učiteljica, ki je pri tem pokazala modri salon, — je bil sestavljen ultimatum za Srbijo. Reči moram, da je bil naš narod nedolžen pri tem. Vijno je povzročila nezmožna, sovraštvo vzbujajoča vlada, ki je monopolizirala časopisje ter vodila javno mnenje.

Ko jo je poročevalec vprašal, kakšne učinke vsled pomanjkanja hrane je zapazila v svoji šolski sobi, je izjavila, da je beda med šolskimi otroci tako velika, da se roga vsakemu opisu.

— Ena stvar je, — je rekla, — za katero smo hvaležni in to je pomoč, katero se nam nudile ameriške kuhinje. Vse moje deklice se prehranjajo v teh kuhinjah. Človeku naravnost pretresa srce, ko vidi, kako se kaka deklica umakne drugi, ki je še bolj potrebna. Edini dobiček, katerega imajo dekljice od tega položaja je, da jih strašne razmere, v katerih živijo, delajo še bolj neodvisnim.

— Splošno opazujem, da postaja nijh naravna prebrisanost večja in da se tudi veliko bolj brigajo za učenje. Številne deklice postanejo tako kompetentne, da se jim mora človek čuditi, če vzame vpoštev njih leta. Ker so ločene od svojih starišev ter navezane na svojo lastno inicijativo, postanejo hitro izvanredno iznajdljive.

— Otroci moreje le za polovico časa obiskovati šolo, kajti mi potrebujemo ostala poslopja za bolnice. Dvomljivo je, če je upliv šole kaj vreden, vendar pa so otroci vsaj nekaj časa vstran od svojih domov, kjer čujejo edinole pritožbe.

— Človeka boli srce, ko vidi kako se maje morala mladine in v kako veliki meri so podvrženi boleznim vsakev rste. Kadar prične kak otrok kašljati, vemo dobro, da ni konec več daleč. Številni otroci iz dobrih družin trpe od škrofuloze in to vsled pomanjkanja mila. Vse je prenapolnjeno, kajti stanovanj ni mogoče dobiti in nove zgradbe so nemogoče vsled sedanjih gradilnih stroškov. Hiše, ki so bile zgrajene pred vojno in za katere je znašala najemnina $80 na leto, niso sedaj na razpolago niti za $800 na leto.

STRAŠEN POŽAR

600 akrov pšenice uničene. — Zažgali so baje agitatorji. — Farmski delavci so nezadovoljni.

Buenos Aires, Argentina, 1. januarja. — V bližini mesta St. Germen, ki leži med provinco Buenos Aires in Pampa-teritorijem je izbruhnil požar na 30 milj dolgem žitnem polju.

Na tisoče in tisoče ljudi je bilo treba, da so ga po trudapolnem delu pogasili. Šeststo akrov pšenice je uničene. Najbrže so zažgali agitatorji.

Pa raznih delih dežele se je pojavilo med farmski delavci nezadovoljstvo. Pravijo, da so premalo plačani in da morajo preveč časa delati. Med njimi krožijo plakati, v katerih jih organizatorji pozivajo k organizaciji. Najbolj radikalni med njimi so že večkrat zagrozili, da bodo uničili celo letino.

Oblasti upajo priti na sled zločincem.

POMANJKANJE STANOVANJ V BERLINU.

Berlin, Nemčija, 1. januarja. — Ker prihaja sem danzadnem večje število potnikov, je zmanjkalo stanovanj. Železniška uprava je daja potnikom na razpolago vse spalne vozove, katerih slučajno ne rabi. Prenočevanje v spalnem vozu je udobno ter ne stane veliko.

POLITIČNI JETNIK POBEGNIL IZ IRSKE.

Dublin, Irska, 1. januarja. — Politični jetnik Seumas O'Doherty, ki je bil dalj časa zaprt v Joy jetnišnici, je pobegnil. Baje se nahaja v Philadelphiji.

TURKI OSTANEJO V CARIGRADU

V pariškem časopisu se glasi, da se še ni sklepalo o principu suverenosti nad Carigradom.

Pariz, Francija, 31. decembra. — Znani pariški list, "Journal des Debats" izjavlja, da so vsa ugotovila glede internacijonalizacije Carigrada in Dardanel prenagljene. Časopis pravi, da v sedanjem času ni vrjetno, da bi se opustilo princip turške suverenosti nad Carigradom. (Tako je zlezel pogum v hlače, Angležem, ki se boje svojih mohamedanskih podanikov in Francozov, ki se istotako boje svojih vernih in udanih Moslimov. Križ Svete Sofije je še daleč proč, kajti biznes in velikost angleškega imperija je glavna stvar, ne pa iztrganje Carigrada iz rok nevernikov. Med vojno pa so nas pitali s frazami (katerim pa ni nikdo vrjel), da gre boj proti Turkom v glavnem za to, da he oprosti Carigrad ter postavi na starodavno krščansko baziliko Svete Sofije krščanski križ na mesto mohamedanskega polumeseca. Tako je na svetu. Biznes je prva stvar in prepričanje, poštenje in vera druga ali pa zadnja stvar.)

Poročilo o internacijonlizaciji Carigrada in Darndanel je prišlo potem, ko je imel angleški ministrski predsednik Lloyd George govor, v katerem se je izrekel za to. Takrat se je glasilo, — soglasno s pariškim Matin, da bo sedež turške vlade prestavljen v Malo Azijo, v Bruso ali Konijo.

Bombay, Indija, 31. decembra. — Nikjer ni imelo nesrečno zavlačevanje rešitve turškega vprašanja bolj nesrečnih posledic kot v Indiji. Mohamedanski Indijci smatrajo razkosanje turškega cesarstva za napad na njih vero ter nočejo priznati kralja iz Hedžasa (Arabija) za legitimnega protektorja svetih prostorov. Oni zahtevajo, da ostane Turčija taka kot je bila pred izbruhom svetovne vojne ter pravijo, da je to bistveno potrebno za zavarovanje Islama (mohamedanske vere). Pretijo z bojkotom angleškega blaga ter izjavljajo, da bodo odpovedali angleškim oblastim pokoršćino.

V kratkem bo odpotovala v London deputacija, ki bo predložila angleški vladi tozadevne zahteve.

POZOR!

Danes smo začeli razpošiljati STENSKE KOLEDARJE. Dobil ga bo vsak naročnik.

Uredništvo.

GARY ZA PRISILNO RAZSOJO

GARY PRAVI, DA JE TREBA OBŠIRNIH IN KORENITIH ZAKONOV ZA ZAVAROVANJE JAVNOSTI PRED NASILJEM KAPITALA IN DELA.

Treba je preje obširnih postav kot pa prostovoljne arbitracije ali razsoje, da se popolnoma zavaruje vsakega pred nasilji od strani kapitala ali dela, — je izjavil danes sodnik Elbert Gary, načelnik United States Steel Corporation, v nekem ugotovilu, ki je bilo izdano danes.

Sodnik Gary je jasno namignil, da ne soglaša popolnoma s priporočili, katera je stavila včeraj industrijalna konferenca za uravnavo sporov med kapitalom in delom, katero je pred kratkim imenoval predsednik Wilson. Bil je član prejšne skupine, ki je skušala podati priporočila za rešitev industrijalnega problema.

Načelnik jeklarskega trusta je imenoval sedanje delavske truble spore med delavskimi unijskimi voditelji ter managerji naprav. Trdil je, da mora obćinstvo vedeti, da so delavske unije "zmanjšale" produkcijo, zvišale stroške ter s tem tudi stroške za življenje. —

— Upam si trditi, da bi se občinstvo, če bi se hotelo zavarovati na absoluten način proti vsakemu nasilju kapitala ali dela, ne zanašalo na prostovoljno razsojo, temveč da bi uveljavilo ter uporabljalo postave, ki bi imele popolno pravosodje nad obema skupinama državljanov, — je rekel.

— Javnost bi se potem lahko zanašala na stalno upoštevanje postave in reda. Delodajalci in skupina uslužbencev spoznavajo jasno, da je za denarni interes obeh najboljše vzdržati mirne in prijateljske odnošaje in vsak pošteno misleč človek priznava, da pride to tudi javnosti v dobro.

— Prav posebno v tem času je po mojem mnenju bistveno, da se da splošnemu obćinstvu priliko jasno razumeti napačni položaj glede dela. V Združenih državah ni tako slab kot bi ga radi naslikali nekateri javni govorniki in pisatelji, posebno pa oni, ki niso na podlagi izkušenj ali kaj drugega usposobljeni pričati o tem položaju ali dajati o njem izraza svojemu mnenju.

— V preteklem letu je bilo opaziti veliko število stavk in v nekaterih krajih je prišlo do neredov, izgredov in poškodovanja privatne lastnine. Te stavke niso predstavljale antagonizma med kapitalom in delom. V večini, če ne v vseh slučajih so pospešili izbruh takih stavk voditelji delavskih unij, ki so delali na svojo lastno inicijativo. Diference in spori so se vršili med upravitelji podjetij in med managerji naprav.

— V maloštevilnih slučajih je bilo opaziti resne spore med upravitelji naprav ter uslužbenci samimi. Tudi je bilo le malo primernih zahtev od strani delavcev, katerim bi se takoj ne ugodilo.

V edini direktni omenitvi predlogov, ki jih je stavila industrijalna komisija pravi sodnik Gary:

— Malo imam reči sedaj glede načrta za uravnavo delavskih sporov, ki ga je predložila predsednikova konferenca. Skušal bom natančno preštudirati predloge, predno dam izraza svojemu mnenju o njih. Upati je, da bodo obstajali člani organizacije, ki bo uveljavljena, iz kompetentnih mož, brez interesov in predsodkov, ki bodo uživali zaupanje celokupne javnosti, in da bo tem potom mogoče izogniti se resnim industrijalnim sporom.

(To pravi sodnik Gary, ne mi. Večkrat smo že dobili pritožbe, da se zavzemamo za kapitaliste in da sma proti delavcem. Kot v pričujočem slučaju smo le navedi izjave, sedaj kapitalistov, v drugem slučaju pa one delavskih voditeljev ter načelnikov delavskih organizacij. Kdor hoče imeti natančen pregled položaja, mora čuti obe strani ter si nato ustvariti svojo sodbo. Gary je seveda proti organizaciji ter pravi ,da so stavke le prepir med managerji in unijskimi voditelji in da slednji napovedujejo stavke ne da bi vprašali delavce, kaj mislijo o tem. To seveda ni res, kajti pred vsako veliko stavko se vrši splošno glasovanje vseh članov. Če so člani za stavko, jo napovedo, drugače pa ne. Kako dobri so delavski pogoji in kako visoke so plače, posebno v gotovih industrijah in za nestrokovne delavce, o tem vedo delavci več kot pa sodnik Gary, kajti Gary sedi v officu ter gotovo ni še nikdar prijel za kramp ali lopato. Trditev Garyja, da je 85 odstotkov delavcev v tej deželi neorganiziranih, je gotovo pretirana, čeprav nam niso v tem oziru na razpolago podatki, da bi dali izraza svojemu mnenju. Gary je sedaj seveda še bolj na konju kot je bil kedaj preje, kajti jeklarska stavka ni izpadla, tako kot so pričakovali oni, ki so šli v boj za višje plače in boljše delavske pogoje.)

SMRTNA KOSA.

V New Yorku je umrla 26-letna rojakinja Antonija Jarc. Bolehala je že dalj časa na jetiki. Pogreb se bo vršil v nedeljo ob dveh popoldne izpred hiše žalosti 424 East 9. St. na pokopališče sv. Trojice. Sorodnikom naše sožalje.

CEL VLAK ŽGANJA.

Philadelphia, Pa., 1. januarja. — Sem je dospela iz Louisville, Ky., prva pošiljatev viskija, ki je namenjen za eksport. Vlak, sestoječ iz tridesetih kar je pripeljal tritisoč sodov. Ostalih 27,000 sodov bo v kratkem sledilo.

Pazite na nove cene

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, naprimer:

100 kron	$ 1.25	500 kron	$ 6.00
200 kron	$ 2.40	1,000 kron	$ 11.20
300 kron	$ 3.60	5,000 kron	$ 56.00
400 kron	$ 4.80	10,000 kron	$111.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. —

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKER,

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officiers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$5.00	Za štiri mesece	$2.00
		Za četrt leta	$1.50
		Za New York City	$6.00
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo	$7.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $5.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough fo Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Nemška propaganda v Alzaciji

Nemška propaganda v Alzaciji in Lorenski je bila uveljavljena pod številnimi krinkami in pretvezami ob času, ki je bil najbolj ugoden za nemške načrte. Zmerni francoski opazovalci položaja priznavajo namreč, da je treba časa pri zopetnem združenju dveh skupin človeških bitij, ki sta bili ločeni skozi polovico stoletja. V tej dobi so se izvršile med Francozi v Franciji prav tako številne izpremembe kot med Francozi v Lorenski. Glasi se, da so v prvem trenutku streznenja po veselosti zopetnega združenja s Francijo številni Alzačani in Lorenci našli stvari povsem drugače kot pa so pričakovali. Nemški načrt je poslužiti se tega prehodnega razpoloženja ter vzdržati Alzacijo in Lorensko v stanju zmede ter ob istem času dokazati zunanjemu svetu, da so "izgubljene province" izgubljene šele sedaj, ko so bile izgubljene za Nemčijo. Takо čujemo o nekem ameriškem poročevalcu, ki je dobil pismo od nekega ameriškega Alzačana, v katerem pravi pisec, da je dolgo živel v Zdr. državah in da vsled tega pozna napačne pojme, katere imajo Amerikanci o Alzaciji in Lorenski. Ko so prišli Francozi, je bilo opaziti "trenutek bedastega navdušenja", a to navdušenje je izginilo in masa naroda si želi povratka nemške vlade.

Pariški "Matin" je razkril kampanjo za ustanovitev nevtralne republike Alzacije-Lorenske, ki more soglasno z izjavami ekseku tivnega komiteja te namišljene republike edinole "zagotoviti mir in blagobit Alzacije-Lorenske ter njenega naroda".

Komitej pravi nadalje, da mora narod teh provinc zahtevati zase pravico samodoločbe, katero je zagotovila ententa vsem narodom, tudi najmanjšim. (Ta samodoločba je že davna mrtva!)

V Lorenski so ti nemški propagatorji krivi številnih delavskih nemirov, kot poročajo francoski listi, ki pravijo nadalje, da so šli poslanci iz Alzacije in Lorenske v nemški državni zbor po končani francosko-pruski vojni leta 1871 edinole v namenu, da protestirajo, dočim so prišli sedanji poslanci iz Alzacije in Lorenske v francosko poslansko zbornico z veseljem. Prav posebno značilno pa je dejstvo, da je njih voditelj poslanec, ki je bil rojen po letu 1870.

Francoski socijalistični listi pa so zelo kritični z ozirom na francosko vlado v Alzaciji in Lorenski. V oficijelnem socijalističnem organu, pariškem "L'Humanite" je izšel članek, v katerem se je glasilo:

— Oficijelna in buržuazijska Francija si ni pridobila izza sklenitve premirja nobenega pravega ugleda v Alzaciji. Tekom mesecev je dala nasprotno povod za globoko in splošno nezadovoljstvo od strani delavskega razreda ter povod delavcev zopet pridobljenih provinc. Pritožujejo se, kot se pritožujemo mi vsi, nad obsednim stanjem ter skoro popolnim zatretjem prostosti.

— V tej deželi tradicijonalnega republikanizma je obstajalo resnično sovraštvo do brutalnega pruskega militarizma, — pravi nadalje "L'Humanite", — in narod nima prav nič rajši neznosne omejevalne razmere, pod katerimi mora živeti danes.

Iz tega je razvidno, da je pravi položaj v Alzaciji in Lorenski neznan. Nekak ključ k položaju nam nudi čudno stanje, v katerem se nahaja ta narod. Po jeziku nemški in v srcu francoski, je dostopen upływoma od obeh strani in neki francoski pisec izjavlja povsem pravilno, da je dala Nemčija Alzaciji administrativni red ter materijalno prosperiteto v namenu, da pridobi zase narod, ki je bil in bo ostal v svojem srcu francoskega mišljenja. S tem pa še ni rečeno, da si bo pustil narod vse dopasti od Francozov, kajti če se je pogumno opiral nemškemu nasilju, se bo znal tudi upirati francoskemu nasilju, kadarkoli se bo pojavilo.

POLK BAJE RESIGNIRAL.

Washington, D. C., 31. dec. — Čeprav ni mogoče dobiti nobenega avtoriziranega ugotovila glede tega predmeta, se vendar glasi, da se bo pri bodoči zpremembi na najvišjih mestih Frank L. Polk, državni podtajnik, umaknil v privatno življenje ter pričel zopet izvrševati svoj posel kot odvetnik.

Mr. Polk se je ravnokar povrnil iz Evrope v Ameriko. V Parizu je stopil na mesto državnega tajnika Lansinga kot načelnik ameriške komisije na mirovni konferenci. Bil je oni, ki je končal vse zveze s tukajšno vlado ter "najvišjim" svetom zaveznikov.

Datum odstopa tajnika Polka ni bil še definitivno objavljen ter se bo odstop mogoče izvršil šele po preteku par mesecev.

KAJ PA TO?

Pariz, Francija, 31. decembra. — V nekem poročilu iz Berlina se je glasilo, da je bil srbski prineregent Aleksander ubit vsled eksplozije nekem bombe. Sedaj pa je dospel v Pariz, popolnoma cel in zdrav. Cela storija o njegovi smrti je bila vsled tega brez vsake podlage.

SVET BO POSTAL BOLJŠEVIŠKI.

London, Anglija, 1. januarja. — Sem je dospela brezžična brzojavka, ki se glasi:

— Leta 1920 bomo zmagovito kočali državljansko vojno. Sibirija, Ukrajina in donski okraj hrepene po sovjetni vladi. Tudi Kavkaz jo zahteva. Pa tudi v Berlinu, Washingtonu, Parizu in Londonu bodo sovjeti. Sovjetna avtoriteta bo zmagala po celem svetu.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmerom primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je sedaj po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake morebitne zamude v izplačilu ne more mo prevzeti nikake odgovornosti.

50 lir	$ 4.40
100 lir	$ 8.20
500 lir	$41.00
1000 lir	$81.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Sedanja vlada v Jugoslaviji

Od srede avgusta stoji na čelu vlade demokratično-socijalističnega bloka Ljuba Davidovič. Sredi septembra je sicer njegova vlada položila demisijo v roke regenta, ker ni mogla podpisati avstro-nemške mirovne pogodbe z ozirom na mnoge, našo državo ponižujoče določbe, ki so v nji predpisane. Poskusila se je tedaj sestaviti nova vlada, seve s Protičem, Laginjo in Korošcem na čelu. Ni uspelo, ker je Protič uvidel, da ima premalo zaslombe. Poslalo se je v boj tudi zloglasnega Triffkoviča, ki je sestavil "kabinet" s Korošcem kot žel. ministrom in Mehmed Špahom kot ministrom za socijalno politiko. Po 35-dnevni krizi se je sestava kabineta zopet poverila Ljubi Davidoviču, ki je prevzel ves prejšnji kabinet, izpopolnivši ga še z zadrskim poslancem J. Biankinijem, ki je prevzel podpredsedstvo.

Medtem so se še vedno nadaljevale razprave med raznimi skupinami, da se omogoči še drugim vstop v vlado, ki naj bi bila res sposobna za težko svoje delo. Te dni so se razgovori v to svrho zaključili. Imamo ministrstvo, v katerem so zastopani sledeči parlamentarni klubi: "Demokratska zajednica", socijalisti, Črnogorci in skupina radikalnih demokratov. Po imenih in strankah je sedaj sestavljeno ministrstvo tako-le:

Predsednik: Ljuba Davidović, (dem. zajednica — srbski samostalec); podpredsednik: Juraj Biankini, (dem. zajednica — Hrvat iz Dalmacije); minister notranjih del: Svetozar Pribičević, (dem. zajednica — Srb iz Hrvatske); minister zunanjih del: dr. Ante Trumbić (divjak — izven klubov, Hrvat iz Dalmacije); minister finance: dr. Voja Vojković (dem. zajednica — Srb iz kraljestva, naprednjak); minister železnic: Milorad Drašković (dem. zajednica — Srb iz kraljestva, samostalec); minister trgovine in industrije: dr. Albert Kramar (slov. liberalec — dem. zajednica); minister gozdarstva in rudarstva: Anton Kristan (soc. demokrat, Slovenec); minister prehrane in obnove zemlje: Vilim Bukšeg (socijalni demokrat, Hrvat); minister soc. politike: Vitomir Korač, (soc. dem., Srb); minister pošt: dr. do Lukinič (dem. zajednica — Hrvat); minister poljedelstva: Kosta Stojanović (Srb, rad. desident, grupa preds. Paviovića); minister nar. zdravja: Spasoje Piletić (Črnogorec); minister agrarne reforme: dr. T. Krizman (Hrvat — dem. zajednica); minister za konstituanto: dr. Paleček (Hrvat — dem. zajednica); minister vere: Tugomir Alaupović, (Hrvat iz Bosne — dem. zajednica); minister prosvete: Pavle Marinković (Srb, dem. zajednica, naprednjak); minister za javna dela: Veljko Vulović (dem. zajednica — Srb, samostalec); minister vojne: general St. Hadžić (izven strank).

Iz ministrstva je izstopil dr. Fr. Poljak radi bolezni: Imel je dva portfelja (agrarno reformo in poljedelstvo) — mesto njega sta dr. Križman in Kosta Stojanović.

Minister železnic Milorad Drašković je prevzel v svoje ministrstvo kot svojega "pomočnika" (nekakega "državnega podtajnika") poslanca Zlatkoviča, minister za prehrano pa je potrdil v istu funkciji sodr. Nedeljka Divca, srbskega socijalnega demokrata in poznanega delavca med srbskim proletarijatom v Beogradu in Srbiji.

Dela bo imelo ministrstvo vse polno. Glavno je, da se uredi železniški promet, da se reši vprašanje valute, da se začne reševati invalidno vprašanje, da se zvišajo dohodki državnim uradnikom in nameščencem itd. Dela je veliko. Želeti je, da bi bilo uspešno.

Včeraj in danes

Maksim Gorki.

Včeraj je bil dan — velike laži — zadnji dan njene moči

Skozi stoletje je človek predel kakor pajek nitko za nitko vez opreznega meščanskega življenja in ga polnil vse bolj in bolj z lažmi in lakomnostjo. Človek se je hranil z mesom in krvjo svojega bližnjega, a proizvajalna sredstva — to orožje v boju s prirodo — so ostala pravo sredstvo za tlačenje človeka: to cinično laž se je smatralo kot neizpremenljivo resnico.

Tudi včeraj je ta pot privedla človeštvo v blaznost evropske vojne. Rdeči blesk te strahote je metal svetlobo na celo giljotino stare, utrjene laži, a sedaj vidimo, da je stari svet razmajan in razbit v kose; njegove tajne skrivnosti so odkrite, in danes so spregledali celo oni, ki so bili slepi, in jasno vidijo grozo preteklosti.

Danes je dan osvete radi laži, ki je vladala včeraj.

Burni napad narodnega strpljenja je uničil razgniti življenski red in ta se nič več ne more vzpostaviti v svojih starih oblikah. Ni še vsa zastarela preteklost uničena, a bo pa kmalu bolje — jutri.

Danes je veliko grozote, ali ta je naravna in razumljiva. Ali ni naravno, da ne morejo biti plemeniti ljudje, ki so zastrupljeni z močnim strupom starega reda — alkoholom in sifiliso? Ali ni naravno, da ljudje kradejo, če je bila kraja do včeraj temeljni zakon? Ali ni naravno, da mora biti ubitih na stotine, na tisoče ljudi, če so nam skozi cela štiri leta govorili o miljonih ubitih? Včerajšnje seme je rodilo današnji dan. Današnji dan je krut, a njegova krutost ni sad sedanjosti. Zloba vstvarja moč ljudi; vse pride na svet po ljudeh. Med razvalinami prošlosti vidimo jasno vse one sile, ki so ohranjevale to zlobo, a vse, kar danes drema v srcih tlačenih, jih sili, da tudi sami tlačijo.

Lahko je najti pogreške pri človeku, kakoršen je danes; človek se nahaja pred zrcalom zgodovine, nag kot zver, ki gori z ognjem in preostale osvete.

Ali ne smemo pozabiti, da je dan tudi preveč svetel in so zato i sence tako temne. Razumeti moramo, da se je v sredi prahu in blata, v sredi kaosa uničevanja danes že pričelo veliko delo za osvobojenje človeštva izpod jarma železne pajčevine prošlosti, a to delo je istotako težko in obdano z bolečinami kakor bolečine poroda. Razumeti moramo, da smo priče smrti zla prošlosti, zla, ki preživlja svoje zadnje ure zaeno s človekom od včeraj.

Tako se je dogodilo, da ljudem, ki hite v odločnem boju zmagi pravice nasproti, stoje na čelu najmanj izkušeni in najslabši bojevniki — Rusi, narod dežele, ki je zaostala gospodarsko in kulturno, narod, katerega je preteklost izčrpala bolj, nego kateri drugi narod. Tik do včeraj je ves svet smatral ta narod — poldivjake, a danes — ravno isti narod umira gladu in hiti naprej nasproti zmagi ali smrti z ognjem in pogumom starih preiskušenih bojevnikov.

Vsakdo, ki iskreno veruje, da nebrzdana težnja človeštva za svobodo, lepoto in razumnim življenjem ni prazen sen, da je to stvarna moč, ki edina more ustvariti nove oblike življenja. Da je ta moč uvod, ki bo preobrazil svet — vsak pošteni človek mora priznati splošno važnost dela revnih revolucijonarcev Rusije.

Delo ruskega naroda je danes razumeti kot gorostasen poskus, da se oživotvorijo in uresničijo velike ideje in gesla, stvorjena in poudarjena od učiteljev človečanstva, modrijanov Evrope. Včeraj je socijalistična misel Evrope kazala pot ruskemu narodu, danes se ruski delavec bojuje za zmago evropske misli.

Toda če bodo pošteni ruski revolucijonarci, katerih število je majhno, ki so obdani od sovražnikov in onemogli vsled gladu, poraženi, bodo padle na hrbte vseh evropskih revolucijonarcev skupnega delavskega razreda Evrope.

Če pride do te katastrofe, potem bodo oni, ki ne spoznajo, ne razumejo strašne borbe, katero vsaki dan vodijo delavci Rusije, to poplačali s svojo krvjo in življenjem.

Častno srce se ne obotavlja, poštena misel ne pozna izkušenj kompromisa, poštena roka ne preneha delati, dokler bije srce. Ruski delavci se nadejajo, da njihovi bratje po duhu ne bodo dopustili, da bodo pogažena ruska revolucija, ne bodo doustili vstajenja starega, ki je zadobilo smrtni udar in že izdihuje, izginja, in ki mora popolnoma izginiti — če bo evropska revolucijonarna misel razumela velike naloge sedanjosti.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lase kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6ih tednih krasni, gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in ostali. Revmatizem, kostiboli ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma odpravim, ne ne, opekline, bule, tare, krasta in grinta, potne noge, kurja očesa, ozebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo hotel na poba rabiti, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Barva za sive lase, od katere postane te lasje kakoršne ste želeli v mladosti steklenica $1.75 s poštnino.

JACOB WAHČIČ
[illegible] Ave., [illegible]

— Zdravnik —
DR. MILAN MILOJEVIČ
417 Wood St.
PITTSBURGH, PA.
— Telefon Court 2810 —

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 861, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSMELJ, Salem, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS V. GRAHEK 848 N. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTE, 3641 Ave. M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5128 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 499, Ely Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 84, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 452-7th St. Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 824-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT PROGAR, 1 W. Madison St. Room 698 Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC 4464 Washinton Street, Denver, Colo.
GREGOR UREŠČAR, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Glasilo: GLAS NARODA.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse zdravniške spričevala, se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni imad okrog $300.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota steje okrog 8 tisoč rednih članov (ic) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku.

Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam kjer ni še ni, priporočamo ustanovitev novih. Kdor eli postati član, naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Pozor!

SLOVENCI, HRVATJE IN SRBI
ki potujete skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel kjer dobite najboljša prenočišča in borte najboljše postreženi. — Čiste sobe z eno ali dvema posteljima.

Prostora za 250 oseb.

Domača kuhinja. Najnižje cene

AUGUST BACH,
63 Greenwich St. New York, N. Y.

Dr. MOY je uspešno ozdravil na duho, božjast, slepico, vodenico, srce, jetra, ledica in želodčne bolečine na čudežen način. Bolečine v trebuhu, v prsih, očeh, nogah, rokah ali križu; otekline, revmatizem, kožne bolezni, izpuščaje, ogrce. Možke ali ženske bolezni ali slabo kri se lahko ozdravi brez operacije v najkrajšem času in po najnižji ceni.

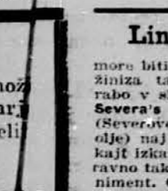

Uradne ure ob delavnikih od 9. dop. do 6. pop. Ob nedeljah in praznikih: od 9. dop. do 1. pop.

Dr. JIN FUEY MOY
308 Grant Street PITTSBURGH, PA.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Kašlji in prehladi sedaj skoraj povsod prevladujejo. Da jih preženete ter da vstavite tvorjenje novih bolezni, vzemite **Severa's Balsam for Lungs** (Severov Balzam za pljuča), ki je izborno zdravilo za kašelj in pečico. Cena 25c. in 50c. ter 1 ali 2 centa takse.

Influence kakortudi vsakega navadnega prehlada se ne sme nikdar zanemariti. **Severa's Cold and Grippe Tablets** (Severove Tablete za prehlad in gripo). se priporočajo za zdravljenje teh bolezni. Cena 30c. in 2c. tak.

Glavobol zahteva takojšne pomoči. Da jo dobite vzemite eno ali dve **Severa's Tablets for Headache and Neuralgia** (Severove Tablete za glavobol in neuralgijo) kar ponavadi zadostuje. Poskušajte jih. Cena 25c. in 1c. takse.

Ženske, deklice so večkrat podvržene boleznim in nerednostim, ki so lastne njihovemu spolu. **Severa's Regulator** (Severov Regulator), je večkrat izkazal svojo vrednost v zdravljenju ravnotakih bolezni. Cena $1.25 in 5c. takse

Otroci jokajo samo zato, ker je kak nered v njihovom delikatnem sistem.. Tega se ne sme prezreti, pač pa ozdraviti. **Severa's Soothing Drops** (Severov miritelj otrok) so velik prijatelj marsikatere matere v takih kočljivih slučajih. Cena 25c. in 1c. takse.

Ponavljajoče se zaprtje povzroča večkrat omotico, izpehavanje, zlatenico in druge jetrne nerednosti, ki pa izginejo pri uporabi **Severa's Liver Pills** (Severove jetrne kroglice). Svoje delo opravljajo točno in hitro. Cena 25c. in 1c. takse.

Srbeči izpahki znani pod splošnim imesrbečica, hraste, ivy poison, izpahki hitro izginejo, če uporabite **Severa's Skin Ointment** (Severovo mazilo za kožne bolezni). Čudovito po svoji hitri pomoči in hitrem pomirjenju. Cena 50c. in 2c. takse.

Mazilo za rane ki hitro celi ter je tudi dobro za rane, uljesa, zapahke, vrezljaje in bule, naj bo vsaki hiši. **Severa's Healing Ointment** (Severovo zdravilno mazilo) popolnomo odgovarja tem namenom. Cena 25c. in 1c. takse.

Neprebava napravi loveka bolnega ter ji sledi zaprtje in despolija. **Severa's Balsam of Life,** (Severov Življenski Balzam), je namenjen v to, da prega te bolezni. Okrepča ves sistem ter uravnavrob. Cena 85c. in 41. takse.

Za grgranje in izpiranje nosa v slučaj influence priporočamo porabo **Severa's Antisepsol** (Antisepsol) to je ugodno zdravilo za zgoraj namenjene svrhe. Ozdravi vnete žleze. Cena 35c. in 1c. takse.

Slabi živci vzrat povzročajo nervoznost, nespečnost, berijo nervozno izčrpanje. Če hočete ojačati svoj sistem, vzemite **Severa's Nervoton** (Severovo Nervoton). To je izborno zdravilo in tonika za živce. Cena $1.25 in 5c. takse.

Almanah Zastonj!

To leto smo znova razposlali veliko množino Severov Almanahov in sicer lekarnarjem po raznih krajih v brezplačno razdelitev.

SEVEROV
Almanah za Slovence
1920

Vprašajte zanj v lekarni ali pa pišite nam. Presega vse prejšnje izdaje. O barvanem vitku govori vsak, kdor ga je videl. Za vsebina tvori priročno knjižico. Povejte tudi vojim prijateljem o tem.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IA.

Linement more biti v vsaki družiniza takojšnjo uporabo v slučaj potrebe. **Severa's Gothard Oil** (Severovo Gothardsko olje) naj bo pri rokah, kajt izkazalo se je kot ravno tako potrebno liniment. Cena 30 in 60 centov ali 2 oziroma 3 cente takse.

Lepi lasje polni življenja in bleska pripomorejo k izgledu vsakega možkega ali ženske. Poskušajte **Severa's Hair Pomade** (Severovo mazilo za lase) enkrat al dvakrat na teden. To je izboren pripravek. Cena 25c. in 1c. takse.

Nečista kri pogosto povzroča izpahljaje, bule, kraste. Vse to se lahko odpravi z uporabo zdravila, ki čisti kri. **Severa's Blood Purifier** (Severov Kričistilec) opravlja to delo. Cena $1.25 in 5c. takse.

Bolečine v križu so ponavadi posledica lediční nerednosti. V tem slučaju naj bi se jemali **Severa's Kidney and Liver Remedy** (Severovo zdravilo za obisti in jetra), da se kolikor mogoče hitr pomaga. Cena 75c. in $1.25 te oziroma 5c. takse.

Zdravilno milo ki je tudi uspešno kot toaletno milo, za kopanje kakortudi za polt, naj bo vsaki družini. **Severa's Medicated Soap** (Severovo zdravilno milo za kožo) popolnoma odgovarja tem zahtevam. Cena 25c. in 1c. takse.

Vitez iz rdeče hiše

(Le Chevalier de Maison Rouge.)

ROMAN IZ ČASOV FRANCOSKE REVOLUCIJE.

Spisal Aleksander Dumas star.

(Nadaljevanje.)

XXVI

Blak

Ko se je uradnik odstranil, da bi poklical svoje tovariše, in je kraljica ostala sama s svojo svakinjo in svojo hčerjo, so se vse tri pogledale. Mlada princesa je padla materi v naročje in jo objela, princesa Elizabeta je stopila k svakinji ter ji podala roko.

"Molimo k Bogu", je dejala kraljica; "toda molimo tako, da ne bo nihče slutil, da molimo."

Tako so vztrajale do treh četrt na dvanajsto in potem do poldne, ko je ura odbila dvanajsto.

Ni bil še odbil zadnji udarec, ko se je začulo na stopnicah rožljanje orožja, ki je segalo gori do kraljice.

"Straže se menjujejo", je rekla. "Sedaj pridejo po nas."

Videla je, kako sta svakinja in hčerka obledeli. Zato ju je nagovarjala, naj bodeta pogumni, a je tudi sama obledela pri tem.

"Poldan je", so zakleali zdolaj. "Pojdite po jetnike!"

"Pripravljeni smo, gospodje", je odgovorila kraljica.

Prva vrata so se odprla, vodeča v vežo, kjer so jetnice v temi lahko skrivale svojo razburjenost. Mali psiček Blak je stopical pred njimi. Ko so bili dospeli do drugih vrat, od katerih je skušala Marija Antoinetta odvrniti svoje oči, je zvesta živalica pritisnila svoj gobec na širokoglave žeblje ter milo zacvilila. Kraljica je šla naglo mimo in ne da bi imela toliko moči, da bi poklicala psička zopet k sebi, se je skušala nasloniti ob steno.

Ko je prestopila par korakov, so ji odpovedale noge in bila je prisiljena obstati. Svakinja in hčerka sta se ji približali; vse tri se za hip niso premaknile in so tvorile bolestno skupino, pri čemer je mati naslanjala svoje čelo na glavo mlade princese.

"No", je zakleal glas, "pridete dol ali ne pridete dol?"

"Tu smo!" je dejal uradnik, ki je spremljal kraljevsko gospo in ki se je bil vstavil iz spoštovanja pred njihovo tako priprosto in tako veliko bolestjo.

"Naprej!" je rekla kraljica in popolnoma stopila dol.

Ko so dospele jetnice pred zadnja vrata na polžastih stopnicah, nasproti durim, pod katerimi so se razprostirali široki, zlati svetlobni žarki, je zaropotal boben in straže so prihitele skupaj. Nato je sledil globok molk, ki je nastal vsled radovednosti, in težke duri so se počasi odprle, močno škripajoč.

Na tleh je sedela, ali bolje, ležala v kotu ogelnega kamena, nahajajočega se tik duri, neka ženska. Bila je Tisonka, katere ni bila kraljica v svoje lastno začudenje videla že 24 ur.

Kraljica je že uzrla dan, drevesa, vrt, in onkraj ograje, ki je zapirala ta vrt, je njeno hrepeneče oko poiskalo malo krčmo, kjer so jo brezdvomno pričakovali njeni prijatelji. Ko je Tisonka začula korake, je umaknila svoje roke, in kraljica je zagledala njen bledi, pod sivimi lasmi postarani obraz.

S počasno kretnjo, kakor ljudje, ki jim nedostaja pameti, je pokleknila Tisonka pred duri in zastavila kraljici prehod.

Prestrašena vsled groznega obraza te ženske ter njenega počenjanja, je kraljica vzkliknila:

"O, moj Bog, gospa, kaj se vam je pripetilo?"

"Pripetilo se mi je... ali veste?" je odvrnila ženska. "Vi vendar veste, saj je bila obsojena radi vas."

"Kdo?"

"Heloisa."

"Vaša hči?"

"Da, ona, moja hči!"

"Obsojena? Od koga? Kako? Zakaj?"

"Ker je prodala šopek..."

"Kateri šopek?"

"Šopek nageljčkov... Saj ona ni cvetličarka", je dejala Tisonka, kakor da bi skušala zbrati svoje spomine, "kako je mogla prodati ta šopek?"

Kraljica je trepetala. Neka nevidna vez je spajala ta prizor s sedanjim položajem; uvidela je, da ne sme zgubljati časa z nepotrebnim kramljanjem.

"Moja dobra žena", je dejala "prosim vas, pustite me mimo, pozneje mi povesti vse to."

V tem hipu se je začul hripavi glas nekega raznašalca:

"Tu se dobiva razsodba sodišča, glasom katere je bila Heloisa Tison obsojena na smrt radi zločina zarote!"

"O, moj Bog!" je mrmrala kraljica, ki ji ni ubežala niti besedica tega groznega sporočila.

"Na smrt obsojena", je vzkliknila mati, "moja hči na smrt obsojena! Moja Heloisa zgubljena! Oh!"

"Uboga žena", je dejala kraljica, "verujte mi, da vas pomilujem."

"Ti?" je rekla Tisonka, a medtem se ji je nenadoma jela nabirati kri pod očmi. "Ti me pomiluješ? Nikoli, nikoli!"

"Motite se, pomilujem vas iz vsega srca, toda pustite me mimo!"

"Tebe naj pustim mimo?" je vzkliknila Tisonka in se zakrohotala. "Ne, ne! Ne pustim te pobegniti iz tvojega zapora. Ti moraš tudi umreti, ako se to zgodi moji hčeri!"

"Gospodje, prosim za pomoč!" je zavpila kraljica. "Moj Bog, saj vidite, da je blazna!"

"Ne, nisem blazna, ne, dobro vem, kaj govorim!" je vpila Tisonka. "Glejte, res je, vprizorjena je bila zarota, Simon jo je razkril. Moja hči, moja uboga hči je prodala šopek. Priznala je pred revolucijskim sodiščem; bil je šopek iz nageljčkov, v cvetličah so tičali papirji."

Zopet je bilo čuti glasnikov glas, ki je ponavljal:

"Tu se dobiva razsodba sodišča, glasom katere je bila Heloisa Tison obsojena na smrt radi zločina zarote."

"Ali čuješ?" je tulila blazna ženska, okoli katere so se jeli zbirati vojaki narodne garde. "Čuješ, na smrt obsojena! Radi tebe, samo radi tebe bodo umorili mojo hčer! Čuješ, radi tebe, Avstrijanka!"

"Gospodje", je dejala kraljica, "presim vas v imenu nebes, da me pustite zopet gori, če me že nočete oprostiti te blazne ženske, kajti ne morem prenašati očitkov te revice; strejo mi še srce, četudi so neopravičeni."

Kraljica se je okrenila v stran in ihtela bolestno.

"Da, da, le jokaj, hinavka!" je zakleala blazna ženska. "Le jokaj! Drago poplačaš svoj šopek! Sicer je morala slutiti kaj takega, kajti tako umirajo vsi, ki služijo tebi. Prinašaš nesrečo, Avstrijanka: umorili so tvoje prijatelje, tvo, tvojega soproga, tvoje branitelje, in sedaj bodo umorili še mojo hčer. Kdaj venčar obglavijo tebe, da ne bo treba nikomur več umirati zate?"

Nesrečnica je izgovorila te besede z besnim glasom in pretečim obrazom.

Kraljica si je z rokama zakrila obraz.

"Ah, mujte usmiljenja, madama!" je vzkliknila. "Poglejte moje bolest, poglejte moje solze..."

Nato je skušala iti mimo, ne več v upanju, da bi pobegnila, temveč da bi ušla tej divji ženski.

"Ne, ne pojdeš mimo!" je tulila starka. "Ti hočeš pobegniti gospa Veto... hotela bi k Prusom... Ne utečeš mi", je nadaljevala in se oklenila kraljičnega krila; "saj ti že jaz preprečim! Na svetilko z madamo Veto! Le vkup, občani! Naprej... da bo ta nečista kri..."

S skrivljenimi rokami, razmršenimi lasmi in krvavo zateklimi očmi je padla nesrečnica vznak ter odtrgala košček obleke, katere se je bila oprijela.

Razburjena do skrajnosti, toda osvobojena vsaj te blazne ženske, je hotela kraljica na vrt. Naenkrat je vzbudilo pozornost gardistov, obdajajočih kraljico, strašno

Pokoče grlo, bolečine v prsih znamenja influence.

Dajte grlu in prsim oživljajočo vdrgnitev s

Pain-Expellerjem

ter pokrite prsa s sukneno obvezo. Ne izpostavljajte se potom zanemarjanja prehlada vnetjem, pljučnici, influenci in drugim nevarnim boleznim.

Kupite Pain-Expeller danes v vaši lekarni, 35 in 65 centov steklenica Pristni ima našo tvorniško znamko

"SIDRO"

Ne jemljite nadomestil ali posnetkov.

F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway, New York

kričanje, pomešano s pasjim lajanjem in čednim ropotom.

"K orožju, k orožju! Izdajstvo!" je vpil nekdo, ki ni bil nihče drugi nego Simon.

"Vsa straža k orožju!" je kričal čevljar, medtem ko je Blak besno lajal. "Izdani smo! Odvedite Avstrijanko zopet gori! K orožju, k orožju!"

Prihitel je neki častnik. Simon mu je jel nekaj pripovedovati ter z razvnetimi očmi kazati na kočo. Tudi častnik je nato velel k orožju.

"Blak! Blak!" je zaklicala kraljica in stopila par korakov naprej.

Toda pes je ni ubogal, temveč je neprenehoma lajal z enako besnostjo kakor prej. Narodni gardisti so pograbili za orožje in plenili v kočo, medtem pa so uradniki obkolili kraljico, njeno svakinjo in hčerko ter jetnike prisilili, da so se vrnili skoz duri, ki so se zapahnile za njimi.

"Pod zalopna vrata!" je kričal Simon. "Videl sem, kako so se pregibala, popolnoma sem gotov. Razen tega je pes, dobra živalica, ki ne pripada k zaroti, zavohal zarotnike, ki so brzkone skriti v kleti. Ej, čujte ga, še vedno laja!"

Izpodboden vsled Simonovega kričanja, je Blak res začel še huje lajati.

Častnik je pograbil za obroč, pritrjeni na zaklopnih vratih. Ker jih ni mogel vzdigniti, sta mu prihitela na pomoč dva najmočnejša grenadirja, toda brez uspeha.

"Ali ne vidite, da tiščijo vrata od znotraj?" je dejal Simon. "Streljajte vanje, prijatelji, streljajte!"

"Ej, razbijete mi stekleniee!" je vzkliknila gospa Plumeau, gostilničarka v kantini.

"Streljajte!" je ponavljal Simon. "Streljajte!"

"Moči, kričač!" je rekel častnik. "Prinesite sekire in preseka jte deske. Oddelek naj bo pripravljen. Pozor, in ko se odpre past, streljajte vanjo!"

Pokanje desk in nenadni sunek sta gardistom izdajala, da se v notranjosti nekaj giblje. Kmalu nato se je začulo nekako podzemsko šumenje, kakor da bi se zapirala železna ograja.

Deske so obdelovali s sekirami. Dvajset puškinih cevi je bilo namerjenih v odprtino, ki se je širila bolj in bolj. Toda nikogar ni bilo videti skoz odprtino.

Častnik je zažgal baklo ter jo vrgel v klet; klet je bila prazna. Odpahnili so zaklopna vrata, ki so takoj odjenjala.

"Za menoj!" je zaklical častnik in pogumno stopil na stopnišče.

"Naprej, naprej!" so zavpili narodni gardisti ter sledili častniku.

Zid je bil prekopan. Opazili so na mokrih tleh število sledi, a v smeri proti Rue de la Corderie se je nahajal hodnik, tri čevlje širok in pet čevljev visok, podoben rovu.

Častnik je zlezel v odprtino z namenom, da bi zasledoval aristokrate, kolikor mogoče globoko v zemljo; toda komaj je bil prestopil par korakov, ga je zadržala neka železna ograja.

"Vojaki", je dejal častnik, "ostanite v kleti ter pobijte vse, kar se vam prikaže!"

Po tem povelju je častnik zopet zlezel iz kleti ter se takoj podal k generalu Santerra naznanit ta važni dogodek.

"Ah, ah!" je vzkliknil Simon in si mel roke. "Ali poročeje zopet, da sem norec? Vrli Blak! Blak je izboren patriot. Blak je rešil republiko. Sem pojdi, Blak, sem!"

Ko se mu je pes približal, je podlež tako neusmiljeno brenil ubogo živalico, da je odletela dvajset korakov v stran.

XXVII.

Muscadin.

Minili sta dve uri po dogodkih, ki smo jih ravnokar pripovedovali.

Lorin je v tem času korakal semintja po Mauricevi sobi, medtem ko je Agezilaj v sosedniji sobi snažil gospodarjeve čevlje. Kmalu so se odprla vrata in vstopil je Maurice. Lorin je naglo pogledal prijatelja; ko ni opazil na njem nič nenavadnega, je dejal:

"Ah, slednjič si vendar tu, pričakujem te že dve uri."

"Tembolje", je odvrnil Maurice smejé se, "tačas si lahko pripravljal svoje rime (pesmi)."

"Ah, ljubi Maurice, opustil sem rime."

"Ba, ali se bliža konec sveta?"

"Prijatelj Maurice, žalosten sem."

"Ti žalosten?"

"Da, nesrečen."

"Ti nesrečen?"

"No, kaj hočeš? Kes me navdaja."

"Kes?"

"Ej, moj Bog, seveda; ti ali ona, ljubček, tu ni bilo srednje poti. Ti ali ona, sam čutiš, da nisem odlašal; toda vidiš, Artemiza je obupana, kajti bila je njena prijateljica."

"Uboga deklica!"

"In ker mi je povedala svoj naslov..."

"Storil bi bolje, ko bi bil pustil, da se razvijajo stvari same dalje."

"Da, in v tej uri bi bil ti obsojen mesto nje. Dobro si govoril, dragi prijatelj. Prišel sem k tebi, da te poprosim za svet. Kaj, ko bi se zavzel zanjo pri revolucijskem sodišču?"

"Prepozno, prijatelj, ker je že obsojena."

"Res grdo je, da mora uboga mladenka umreti na tak način."

"Tem ostudnejše, ker ima moja rešitev za posledico njeno smrt. Sicer pa nas mora tolažiti dejstvo, da se je vdeležila zarote."

"Ej, moj Bog, kdo pa ne ravna tako v sedanjem času? Uboga deklica je posnemala druge."

(Dalje prihodnjič.)

ANGLESCINA

Pouk potom dopisovanja s pomočjo angleško-slovenskih učnih zvezkov.

Traja 6 mesecev. Vpišete se lahko vsak čas.

Šolnina za celi tečaj $10.

Če želite imeti več pojma o angleškii slovnici in jeziku sploh, pišite le danes za pojasnila.

SLOVENSKA KORESPONDENČNA ŠOLA
(The Slovenian Correspondence School)
6119 ST. CLAIR AVE (BOX 16) CLEVELAND, OHIO

SLOVENSKA KORESPONDENČNA ŠOLA,
6119 ST. CLAIR AVE. (BOX 16), CLEVELAND, OHIO.
Izrežite ta listek in ga pošljite s svojim naslovom:
IME .....
CESTA ALI P. O. BOX .....
MESTO .....

Padec Kolčaka

Vse kaže, da se bliža ruska državljanska vojna svojemu koncu. — vsa sedanja ruska državljanska vojna. Ne moremo pričakovati, da bi ne bilo nikakih nadaljnih ustaj proti boljševizmu. Gotova stvar je, da bo v Rusiji boljševizem propadel. Vojna, ki je bila vojevana skozi eno leto in pol od strani koalicije proti-boljševiških skupin pod neke vrste združenim poveljstvom, pa je bila najbrž izgubljena. Poraz Judeniča je bil dogodek. Polom Kolčaka ter dvignenje Semenova k nominalnemu vodstvu v Sibiriji pa pomeni, da je bila Sibirija razdeljena med boljševiško in japonsko uplivno sfero. Kako trajna bo ta razdelitev, to se bo šele izkazalo. V sedanjem trenutku pa je dejstvo. Ostal je le še Denikin, ki pa se že umika in ki bo komaj v stanu dolgo upirati se povečanim silam, katere bodo poslali boljševiki proti njemu.

Nobenega dvoma ne more biti, da so zavezniške vlade v veliki meri odgovorne za polom tega gibanja. New Europe je pred kratkim pripomnila:

— Javno proglašena omahovanja naših državnikov so vredna za boljševike cele armadne zbore. V poletju leta 1918 bi energična pomoč za Kolčaka, — resnična pomoč kot smo jo obljubili Čeho-Slovakom, ki so bili takrat hrbtišče protiboljševiških sil v Sibiriji, — mogoče pognala ven Lenina in Trockija. Dajali pa smo le neskončne obljube ali pa namigavali, da bomo obljubili. Nekateri izmed zaveznikov so dali na razpolag ogotovo množino vojnega materijala. Nikdo pa mu ni poslal čet, ki bi mu nudile dejansko pomoč iz izjemo Japoncev, ki so morali zavarovati svoje lastne interese in ki so omejili svojo vojaško intervencijo na zavarovanje teh svojih intersov.

Strah pred "reakcijo", katerega so pošteno gojili nekateri megleni liberalci v zavezniških deželah in katerega so podpihovali pristaši boljševikov, je imel s tem dosti opravka obenem z odkritimi simpatijami za boljševizem v tako važnih krogih kot je angleška delavska stranka.

Tukaj so bili odkriti prijatelji in pristaši boljševizma bolj redko sejani ter niso imeli nobenega velikega upliva, a strašilo "reakcije" je hipnotiziralo številne duhove. V enem smislu bi bila seveda vsaka protiboljševiška vlada reakcija od boljševizma. Da bi pomenjala zmaga Kolčaka in Denikina reakcijo k carskemu režimu, je bilo nemogoče in nemogoče v toliko večji meri, čim več podpore bi dobivala od zaveznikov. Strah, umeten ali prosten, pa je bil dosti močan, da nas je zadrževal od vsake akcije, dokler je bil še čas.

Zavezniških vlad pa ni mogoče delati zključno odgovornim. Od zunaj je videti, da kaže masa ruskega naroda le malo zanimanja za političnei zpremembe v vladi. Da se ruske mase zavzemajo za boljševike je trditev, katero so tukaj pogosto spravili na dan zagovorniki boljševikov, vendar pa so te trditve zanesli voditelji boljševizma samega. Pred kratkim je rekel Karol Radek: — Kmetje so proti sovjetski vladi. Mislim, da so sploh proti vsaki vladi, ki jim nalaga davke. — Boljševiki pa so pokazali veliko spretnost, ko so se polastili vlade. Prav nič se niso brigali za demokracije po obliki ali vsebini. Tudi se niso brigali za to, če ima kdo kaj hrane, z izjemo njih najbolj unetih pristašev. Imeli so nalogo zgraditve Rdeče armade nekako pol miljona mož, založeno z vojnim materijalom, pripravljenim za dest miljonov mož ter plačano z obilico hrane v deželi, kjer je vsakdo drugi stradal. V redu je bila vzdržana z najstrožjo disciplino in družine častnikov, ki niso ubogali so bile pomorjene. Centralizirana oligarhija zmožnih, brezvestnih mož je bila v stanu doseči toliko in to je zadostovalo za zmago.

Protiboljševiški Rusi so pričeli z bojem brez vsake enotnosti idej. V soglasje so morali spraviti politične stranke, ki so segale od skoro skrajnih socijalistov pa do pristašev stare avtokracije, ki ne ugajajo boljševiški morali. Skušali pa so tudi vzdržati delavno zgradbo demokratične vlade, dokler bi se ne mogla sestati ustavodajna skupščina. Polom naporov, da seu godi vsem tem zahtevam, je imel za posledico, da je bil v jeseni leta 1918 admiral Kolčak dvignjen na mesto glavnega eksekutivnega uradnika. Nikakih veljavnih in tehtnih dokazov ni bilo mogoče dosedaj doprinesti proti njegovi odkritosrčnosti ter njegovemu poštenemu namenu, da izroči bodo vlado Rusije, ko bi bil enkrat boljševizem zatrt, odločbi primerno izvoljene ustavodajne skupščine. Izročiti pa bi moral vlado. Demokratično upravo se je preiskusilo, a se je izjalovila. Kolčtk je skušal izvajati vojne polnomoči kot jih ponavadi dajejo še dolgo ustanovljene demokracije svojim eksekutivnim uradnikom. Niti Kolčak, niti njegov narod pa nista bila praktično izurjena v samovladi in njegova administracija se je izjalovila predvsem raditega, ker je borno poslovala.

Pripisovanje krivde pa je izključno zgodovinskega pomena in zgodovinske zanimivosti. Polom je dejstvo. Ostali svet se mora pečati sedaj z nadaljno fazo problema boljševiške Rusije. Videli bomo mogočen pritisk od številnih strani, naj se sklene mir z vlado, ki smatra mir le za druge bliko boja. Upati je, da se bo naša vlada bolj ozirala na dejstva in manj na fantazije kot je storila to v svojem postopanju s Kolčakom.

Razne novice

Bivši minister za narodno zdravje dr. Uroš Kruij je imenovan za načelnika zdravstvenega odseka pri bosenski vladi.

Uboj.

Pred kratkim je bil v Podgorici ubit Mijo Držič, predsednik kasacijskega sodišča za Črnogoro. Napadalec je počakal nanj pred vrati sodišča in ga ustrelil z revolverjem.

Objava predvojnih aktov.

Nemška vlada je pričela priobčevati vse akte nemškega ministrstva za zunanje posle o izbruhu vojne.

Najstarejši češki politik

Oton Zeithamer je umrl v starosti 87 let.

Uvoz inozemske živine v Švico prepovedan.

Švicarska vlada je prepovedala uvoz živine iz Avstrije, Češko-Slovaške in Jugoslavije zaradi živinskih bolezni, ki so bile zanešene iz teh držav.

Aretacija največjega vojnega dobičkarja.

Te dni je nastopila pokrajinska vlada za Slovenijo energično proti verižnikom in skrivalcem blaga. Izvršila je hišne preiskave, zaplenila odkrite skrivne zaloge in aretirala lastnike skritih zalog. Isto je zadelo tudi občeznanega izkoriščevalca ljudstva, lastnika tovarne usnja Karola Pollaka in njegovega sina. Komisija je odkrila ogromne zaloge usnja, katere je poskril z namenom, da bi lažje dvignil cene istemu. To so vam patrijotje in rodoljubi! Usnja se je zaplenilo v celoti za dva miljona kron. To usnje se bo prebivalstvu prodajalo po maksimalnih cenah. Ljudstvo si bo dobro zapomnilo enako gospodo iz vrst meščanskih strank in mu svoje usodeo h volitvah nikdar ne bo več zaupalo, pa najsibo ta gospoda iz "človekoljubne" klerikalne ali pa demokratične stranke.

IZJAVA

Čast mi je podati delničarjem Butte Elk Park Extension Mining Co sledečo izjavo:

Na zahtevo številnih delničarjev in na prigovarjanje mojih znancev, ki se zanimajo za napredek in uspeh zgoraj omenjenega podjetja, in ki žele, da jaz prevzamem vodstvo, sem se odločil podati se v Butte, Mont., da na licu mesta spoznam in pregledam imovino omenjene kompanije. Moje pregledovanje v Butte je trajalo več dni. Zatem sem se vrnil v Pittsburgh, kjer sem s pomočjo svojih računskih izvedencev pregledal knjige in račune podjetja ter sestavil njegovo finančno stanje. Uspeh mojega preiskovalnega dela, ki je trajalo več kot mesec dni, je bil ta, da sem due 17. septembra prejšnjega leta sprejel mesto predsednika in glavnega upravitelja omenjenega podjetja.

Najprej meram povdariti, da sem po geološkem pregledovanju rudnika in bogatega okraja, v katerem se nahaja, prišel do prepričanja, da je rudnik Butte Elk Park Extension Mining Co. sam posebi, sodeč po dosedaj odkriti rudi in po uspehih sosednih rudnikov, jako dobro podjetje.

Kljub najboljšim namenom in željam ni dosedanja uprava, najbrže vsled pomanjkanja strokovnjaškega znanja uspela, da dvigne podvzetje v ono višino, katero bi po svoji vrednosti v polni meri zaslužila.

Z izpremembami, katere sem napravil takoj po svojem prihodu v podjetje in z novo upravo, ki mi bo pomagala pri bodočem delu, sem prepričan, da bo uspeh podjetja zagotovljen. Že sedaj smelo trdim, da se bo od sedaj zanaprej, dokler bo moje ime v zvezi z upravo, delo vršilo na najboljši način, uspeh bodo pa sami zase govorili.

Ob tej priliki moram tudi omeniti, da se je podjetje izza mojega prihoda znatno povečalo ter bom v najkrajšem času podal delničarjem obširnejše poročilo. Sodelavnosti v tem velikem podvzetju ne pričakujem samo s strani dosedanjih delničarjev, pač pa tudi od strani drugih naših ljudi, ki imajo kaj smisla za gospodarsko dvignenje našega naroda. To pa tembolj povdarjam, ker je moja iskrena želja, da bi ostalo podjetje čisto slovensko.

Delničarji bodo redno dobivali poročila o dela in razvoju podjetja. Vsako vprašanje bo takoj točno odgovorjeno.

Ljubomir F. Gerdec,
predsednik in gl. upravitelj
Butte Elk Park Extension Mining Company.

Uprava
Butte Elk Park Extension Mining Company

g. Ljubomiru F. Gerdecu.

Na svoji izvanredni seji, ki se je vršila dne 17. septembra lanskega leta, je uprava Butte Elk Park Extension Mining Co. sprejela soglasno sledečo resolucijo ob priliki sprejetja g. Ljubomira F. Gerdeca predsednikom in glavnim upraviteljem podjetja:

Uprava Butte Elk Park Extension Mining Co se tempotom s posebnim zadovoljstvom srčno zahvaljuje g. Ljubomiru F. Gerdecu, ki je sedaj sprejel mesto predsednika in glavnega upravitelja naše kompanije, ker je bil tako dober, da je na našo prošnjo ter na prošnjo številnih delničarjev naše kompanije temeljito pregledal naš rudnik, trgovsko organizacijo in upravo podjetja. Zelo ljubo nam je, ker se je g. Gerdec po več kot mesec dni napornega dela v Butte in Pittsburghu odločil prevzeti vodstvo naše kompanije.

Naša kompanija je lahko ponosna, ker se ji je posrečilo dobiti na svojo stran tako uglednega inženirja kot je g. Gerdec. Njegov inženirski sloves, rekord njegovih velikih uspehov v preteklosti, njegove strokovnjaške sposobnosti in njegovo trgovsko znanje, vse to garantira vsem delničarjem naše kompanije, da se bo delo zanaprej strokovnjaško in trgovsko vodilo. Z g. Gerdecem na čelu in sodelavnostjo delničarjev smo prepričani, da bo imela naša kompanija v najbližji bodočnosti velike uspehe.

Uprava
Butte Elk Park Extension Mining Company
511—12 Ferguson Building.
(Advt.) Pittsburgh, Pa.

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

118 (Nadaljevanje.)

Main Rouge je napačno razumel Baraho in njegove oči so blestele od srda. Potegnil je svoj nož.

— Tako, — je rekel konečno z zamolklim glasom. — Ti priznavaš, da si naju namenoma prekanil.... Torej ni nikakih zakladov tukaj!

— Tiho, ti branjevec z indijanskimi škalpi! — je zagrmel El Mestizo. — Starost ti je zmešala pamet. Kdor ti pravi, da ga bom delil s teboj?

— Kaj? — je vzkliknil starec. — Ti ga nočeš deliti z menoj, ti sin indijanske psice? Če je stvar taka....

Oba lopova sta se pričela meriti z očmi in vse je kazalo, da se bo obnovil boj, o katerem je preje pripovedoval Pepe.

— Le počasi, le počasi, — je rekel El Mestizo, ki je bil menda edini človek na svetu, ki je imel kaj upliva na podivjanega Amerikanca. — Če bom zadovoljen s teboj, ti bom mogoče vrgel par kosti, da jih oglodaš, a glavni del bom obdržal zase, razumeš?

Ko je stresel El Mestizo zadnji prah iz svoje pipice, se je počasi dvignil, kot tiger, ki se pripravlja na svoj dnevni lov.

— Čas je, da napravimo temu konec, — je rekel konečno proti Main Rouge-u, ki je padel medtem nazaj v svojo apatijo. — Hočemo videti sedaj, če je smrt treh njih ljudi oživila v dušah zaveznikov željo po osveti ali jo pa zatrla.

Renegat je skušal za trenutek najti povoljen odgovor na vprašanje svojega sina, a ga ni našel ter vsled tega molčal.

— Ti vidiš, — je nadaljeval El Mestizo, da ne moreš priti do svojega cilja brez pomoči teh ljudi in raditega hočem tudi vedeti, če vstrajajo še naprej pri svoji zahtevi, da se jim izroči tri bele lovce, zvezane na rokah in nogah. Jaz za svoj del bi imel rajši le najmanjši košček obljubljenega nam zaklada kot pa vso kri, katero imajo ti lovci.

— El Mestizo je danes dobre volje, — je rekel zaničljivo ameriški bandit. — Radi mene naj se zgodi kot hočeš, vendar pa je treba napraviti vsemu konec.

Ne da bi izgovoril kako besedo, se je dotaknil El Mestizo s prstom enega izmed divjih vojnikov, ki so sedeli na višini, nekoliko višje od obeh lopovov. Vojnik je prišel takoj k njemu navzdol. Vrgel je na El Mestiza divji pogled ter rekel konečno:

— Kaj hoče El Mestizo od Indijanca, ki obžaluje tri svoje brate?

— Izvedeti nekaj, kar me spravlja v zadrego, — je odvrnil Mestizo. — Treba je namreč najti sredstvo, potom katerega bi bilo mogoče ujeti te tri bele vojnike, kojih roke so omadeževane od indijanske krvi. Neki oblak pokriva pamet El Mestiza. Mi moramo ubiti te tri bele vojnike.

— Najti je sredstvo. Lahko nalovimo divjačino in duh pečenega mesa bo segel prav do njih in na ta način se bodo spomnili, da so lačni.

— To bi bilo zelo dolgočasno in počasno, — je odvrnil El Mestizo. — Indijanci bi lahko našteli med tem dosti dni.

— Prepričan sem, da bodo šli ti dnevi mimo njih....

— Ure El Mestiza in Man-Rogue-a so dragocene. Njih posli jih kličejo preko gora. Ne moreta čakati dalje kot do naslednje zore. Ali ni najti nobenega boljšega sredstva kot je lakota?

— Moj indijanski brat bo našel sredstvo, kajti on združuje v sebi vse dobre lastnosti tako indijanskega kot belega plemena. El Mestizo je obljubil ter bo brez dvoma držal svojo besedo.

— Indijanec, — je odvrnil premeteni El Mestizo, — ima le eno besedo in on je rekel: — Mi privolimo v to, da se žrtvuje življenje indijanskih vojnikov, da ujamemo tem potom tri bele vojnike.

— Indijanec ima le eno besedo, — je odvrnil velikodušno mož.

El Mestizo je premišljal nekaj časa, čeprav je imel svoj načrt pripravljen že vnaprej. Nekaj časa se je bal, kljub bahaškim besedam Antilope, da bo imel opravka s slabosrčnimi zavezniki ter si čestital v dnu svojega srca resničnemu in nebahaškemu pogumu, katerega je našel, pri enem njih. Misel, da naj bi tekla le indijanska kri, da zadosti svojemu pohlepu po zlatu, mu tudi ni ugajala.

— Moj duh je sedaj brez oblakov in moje oči vidijo jasno tri lovce v rokah njih sovražnikov. Trije vojniki med mojimi brati pa jih ne bodo videli, kajti smrt bo prišla nadnje.

El Mestizo, kojega razum je tako oster, bi ne smel dopustiti, da bi bili že trije njih ubiti, — je rekel Indijanec očitaje.

— El Mestizo ne more ukazovati svojemu razumu ter sledi njegovim navdihom kot ravno pridejo. Jaz rečem še enkrat: — Trije vojnki morajo pustiti tukaj svoje kosti, a roka njih zaveznikov jih bo varovala.

— Koj pomaga, — je rekel Indijanec junaški, — človek se rodi za to, da umre. Kateri so oni med nami, ki ne bodo zopet videli domače vasi?

— To bo odločil žreb, — je rekel El Mestizo.

— Dobro, nobenega časa nočemo več izgubljati ali pa bo mislil Črni sokol, da rabijo njegovi vojniki dolgo časa za sklep, da umro.

Nato je Antilopa sporočil sklep El Mestiza svojim tovarišem in vsi so z očividnim veseljem sprejeli strašni predlog, ki jim je bil stavljen. Preostajalo je le še izvedeti za načrt Mestiza, katerega je slednji tudi takoj obrazložil. Ko so Indijanci izvedeli zanj, so pričeli kričati od veselja.

Trije neustrašeni lovci jih niso dolgo pustili čakati z odgovorom. —

O načrtu, ki je pričal o bistroumnosti in peklenski ročnosti renegat in Mestiza, bo lahko čitatelj sam pozneje sodil ter pravimo sedaj le to, da se je Mestizo po sporočilu zopet oprl na svojo puško ter čakal na izbruh veselosti od strani divjakov.

Trije beli lovci jim seveda niso ostali dolžni, nakar se je pričelo žrebanje.

Igralska strast je pri divjih narodih Amerike veliko bolj splošno razširjena kot bi človek domneval. Ta strast je pogosto tako huda, da zmaga nad njih prirojeno krvoločnostjo.

Več kot enkrat se je zgodilo, da so divji vojniki, ki so ležali v zasedi, ali hoteli presenetiti svojega sovražnika, slednjega pustiti miti, če jih je presenetil sredi kockanja.

Tako igro je potegnil sedaj eden Indijanec iz svojega žepa. Kosti iz stopala služijo pri Indijancih mesto kock in dogovorili so se, da se bodo morali trije, ki bodo vrgli najmanj oči, žrtvovati splošnemu dobru.

Fatalizem Indijancev se v nobeni točki ne razlikuje od onega orijentalcev in smrt ima vsled tega le redkokedaj nekaj strašnega zanje. Pri tem izvanrednem plemenu je le redkokedaj najti strahopetnost.

(Dalje prihodnjič)

EDINO JUGOSLOVANSKO RUDARSKO PODJETJE V AMERIKI

Sedaj se vam nudi prilika postati delničar našega velikega rudarskega podjetja, v katerem je zainteresiranih 1500 Jugoslovanov. Mi imamo mineralnih klemov z odgovarjajočim prostorom za mline. Polegtega imamo 420 akrov patentiraneg azemljišča; vsega 710 akrov mineralnega zemljišča, tako da smo po velikosti zemljišča ena največjih kompanij v bjutakem okraju, ki je najbogatejši bakreni okraj na celem svetu.

V glavnem rudniku smo sedaj 500 čevljev globoko. Odkrili smo več rudnih žil, ki so razmerno z globočino jako bogate. Uzorci teh žil kažejo 11odst. bakra, 58 unč srebra razen drugih mineralij.

Prejšni mesec smo pri kopanju rova presekali dve novi žili rudo, ki sta v mali večji globini sestali v eno žilo, ki je široka tri čevlje in koje mineralizija gre skozi ves rov. Uzorci iz te žile kažejo, da je v vsaki toni za $60. bogastva.

Delo se vrši pod kontrolo izbornega izkušenega inžinirja gosp. L. F. Gerdeca. Naše delnice, ki so sedaj po $1.50, bodo od 5. januarja naprej po $2.00. Kupite sedaj. Stara cena se ne bo nikdar več vrnila. Kupite lahko 50 delnic ali več. Pišite in pošljite denar na:

BUTTE ELK PARK EXTENSION MINING COMPANY

512 FERGUSON BLDG. PITTSBURGH, PA.

Učinkovanje prohibicije na bolnice

Manj pijancev v bolnicah; manj javne pijanosti; manj poškodb vsled pretepov; manj slučajev v klinikah za nasvet in odpomoč. To je posledica narodne prohibicije kot jo vidijo bolniške oblasti. Poročila zavodov po celi deželi nam kažejo ti na zelo jasen način. Na dalje se glasi, da je prestalo povpraševanje po posebnih zavodih, kjer se je zdravilo alkoholike in da se je delavski položaj v bolnicah zelo izboljšal.

— Le malo izprememb imamo v svojem osobju, — poroča neka bolnica, — in v celem je opaziti bolj uvaževanja vredno atmosfero. Glasi se celo, da je alkohol faktor pri izpremembi latentne jetike v akutno in da bo mogoče s tem prohibicija zmanjšala število slučajev jetike v bolnicah. Hospital Managament, ki izhaja v Chicagu, pravi v tem oziru:

— Ljudje, ki so v stiku z bolnicami, se seveda vprašujejo: — Kako bo uplivala prohibicija na naše delo? Ali bo zmanjšala število dobrodelnih slučajev? Ali bo potreba izpremeniti značaj bolnic ter značaj službe, katero mora nuditi bolnica, če hoče dobiti podporo javnosti?

Nekatera ta vprašanja so bila stavljena številnim eksekutivnim uradnikom v bolnicah po celi deželi. Njih odgovori, ki niso v nobenem slučaju zaključni, so vsaj značilni ter jih bodo gotovo z zanimanjem čitali oni, ki razmišljajo o tem predmetu.

Prav posebno zanimivo informacijo je poslala Cook County bolnica v Chicagu, ena največjih splošnih bolnic na svetu, ki ima 2700 postelj ter oskrbuje na dan povprečno 1850 bolnikov. Dr. Karol Meyer, pomožni warden tega zavoda, pravi:

— Odkar je bila uveljavljena prohibicija, je bilo opaziti izdatno zmanjšanje prebivalstva naše bolnice. Imamo povprečno nekako petsto bolnikov manj kot poprej, kajti sedanje povprečno število znaša 1300. Dobimo tudi zelo malo število slučajev poškodb, kajti prejšni rekord 25 do petdesetih slučajev v soboto zvečer je bil skrčen na en slučaj ali dva. Alkoholiki so bili skoraj izločeni in nezgode iz pijanosti, ki so preje predstavljale večino slučajev, so sedaj skoro popolnoma izginile. Tipični "bum", ki je predstavljal velik del stalnih prebivalcev bolnice, postaja hitro redka prikazen. Visoke plače so imele s tem seveda tudi nekaj posla.

— Vsled dejstva, da imamo skrbeti sedaj za manjše število bolnikov, so se tudi izpremenile naše potrebe. Preje je bila bolnica prenapolnjena, dočim je sedaj na razpolago dosti prostora za približno deset nadaljnih let. Preje smo razmišljali o stranskih bolnicah, a sedaj je postalo to nepotrebno. Potrebujemo otroško bolnico, a v drugem oziru smo glede prostora preskrbljeni za deset nadaljnih let. —

Dr. Arthur Ancker, superintendent St. Paul City and County bolnice, ki ima osemsto postelj, je rekel naslednje:

— Tukaj imamo zaznamovati, da je bilo opaziti zelo značilno padanje števila akutnih alkoholikov ter tudi števila bolnikov, ki trpe na drugih boleznih pripisljivih alkoholu, od 1. julija naprej.

Nobenega dvoma ni po naših mislih, da bodo v nedaljni bodočnosti vse bolnice, posebno pa one, katere podpira javnost, lahko zaznamovale iste uspehe kot mi.

Številni slučaji, za aktere smo morali skrbeti, smo imeli za temelj bolezni ali poškodbe, katere je bilo treba direktno pripisovati uplivanju alkohola.

Dr. Charles Drew, superintendent občinske bolnice v Worcester, Mass., je izjavil naslednje:

— Opaziti je bilo veliko skrčenje števila alkoholikov, ki so bili pripuščeni v bolnico in tudi v splošnem je bilo manj slučajev bolezni, odkar je bilau veljavljena vojna prohibicija.

Celo težko je primerjati pretekio leto s prejšnim, kajti v septembru, oktobru in novembru zadnjega leta smo bili prenapolnjeni s slučaji influence in vsled tega morem nuditi le splošen ptis, ne da bi navedel natančnih številk. Naši dohodki pa so znašali za mesec oktober 1919 nekako 30 odstotkov več kot je znašal povprečni mesečni dohodek v prejšnih letih in to kljub dejstvu, da je bilo število naših bolnikov manjše sedaj kot preje.

Mi dobimo včasih kakega alkoholika, ki je pil Jamaica ginger ali pa kak pristen whiskey. Učinek na našo bolnico je bil značilen glede možkih uslužbencev. Pred prihodom prohibicije je bila navadna stvar odpustiti danes uslužbenca ter ga vzeti jutri nazaj z višjo plačo raditega, ker se je napil. Skozi štiri zadnje mesece pa nismo imeli skoro nobenih sitnosti s svojimi možkimi uslužbenci.

PREDNO ZAMORETE POTOVATI V STARIKRAJ

imeti morate potni list ali pos od konzula. Ravno tako morate tudi imeti potrdila in izkaznice, da ste zadostili določbam dohodninskega zakona (Income Tax). Ako pridete brez tega v New York, imate samo nepotrebno sitnost. Valedtega je najbolje, da si to že prej uredite, in v tem slučaju se obrnite na mene in jaz Vam bodem zadevo povoljno uredil. Izdelujem tudi vsa v notarski posel spadajoča dela.

ANTON ŽBASNIK, Javni Notar,

open (22 Schwab Building, Pittsburg Pa. — Corner Diamond and Grand Sts. (Hospital Court House.)

"Ozdravi kilo kot sem jo jaz"

Star kapitan je ozdravil svoje lastno kilo, potem ko so mu zdravniki rekli: "Pustite se operirati ali pa bodete umrli."

Njegovo zdravilo in knjiga se pošlje zastonj.

Kapitan Collings je vozil po morjih mnogo let. Slednjič je dobil dvojno kilo in ni moral samo ostati na suhem, temveč je moral biti več let v postelji. Poskusil je zdravnika za zdravnikom in pas za pasom. Pa ni imel uspeha. Slednjič mu je bilo rečeno, da se mora podvreči nevarni operaciji, ali pa mora u mreti. Napravil ni ne tega, ne onega, temveč se je sam ozdravil.

"Možje in žene, ni treba se rezati in ne potrebujete vasa".

Kapitan Collings je proučil sam svoje telo in slednjič je znašel način, po katerem je postal zdrav, močan in srečen človek.

Vsakdo se more poslužiti tega načina, ki, čisto priprost, lahek, zanesljiv in brez stroškov. Vsakdo s kilo bi moral imeti Collingsovo knjigo, ki mu pove, kako se more ozdraviti, kako se more vsak ko poslužiti načina v svojem stanovanju brez kake težave. Knjiga in zdravila se pošljejo ZASTONJ. Vse se pošlje vsake mu, kdor izpolni dolenji kupon, katere ga izpolni in odpošlji takoj.

KUPON ZA KNJIGO O KILI IN ZDRAVILO BREZPLAČNO.

Kapitan W. A. Collings (Inc.) box 36 D, Watertown, N. Y.
Prosim pošljite mi Vaše BREZPLAČNO zdravilo proti kilj ter knjigo brez kake obveznosti od moje strani.

Ime .....

Naslov .....

.....

Save and Succeed

BUY W.S.S.

Prosim cenjene rojake in znance po italjanskem in ruskem ujetništvu, ako kateri izmed vas ve za mojega brata BLAŽA ŠTRUCL, kateri se nahaja v italjanskem ujetništvu že nad 3 leta. Doma je iz Sv. Vida pri Ptuju na Štajerskem. Nadalje bi tudi rad izvedel za IGNACIJA FEGUŠ ravno iz istega okraja. On se nahaja v ruskem ujetništvu že nad 4 leta. Ako slučajno sama čitata ta oglas, naj se mi javita na naslov: Jacob Štruel, Box 54, Casselman, Pa. U. S. America. (2-3—1)

Začimbe, želiščа in najraznovrstnejša

domača zdravila

katera priporoča msgr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station

NEW YORK CITY.

OGLASI NAJ SE

LOUIS MODERC. Pri nas ima več pisem iz starega kraja.

Upravništvo Glasa Naroda.

(2-5—1)

IŠČE SE DRVARJE

za sekanje lesa, namenjenega za kemikalije in papir. Mi hočemo podvojiti naše število drvarjev. Dober prostor, dober les in izborne plače. Posebne uzodnosti s nudijo bossom. Pišite po podrobnosti. — Wheeler & Dusenbury, Endeavor, Forest County, Pa.

(2-1 6x)

Rad bi zvedel, kje se nahaja ŠTEFAN ČEPEK. Doma je iz Gornje Košane. Nahaja se baje nekje v državi Ohio. Pri nas ima pismo iz starega kraja. Prosim cenjene rojake, da mi naznanijo njegov naslov, ako pa sam čita, naj naj se sam oglasi — Frank Peeman, 57, St., 211 Butler St., Pittsburgh, Pa. (2-2—1)

SLOV. PEVCI V CONEMAUGH, POZOR!

Odbor slovenskega pevskega in izobraževalnega društva "Bled" je na svoji seji dne 29. decembra 1919 sklenil, da povabi vse bivše pevce in ostale rojake, kateri imajo veselje do petja, na **SKUPEN SESTANEK**, kateri se ima vršiti **v nedeljo dne 4. januarja 1920 ob 3. uri popoldne** v društveni dvorani (poštno poslopje, Conemaugh, Pa.). Ako se bo odzvalo dovoljno število pevcev, tedaj se bo zopet nastavil pevovodja za stalno.

Pevci in rojaki-mladeniči, ki imate veselje do slovenskega petja, ne prezrite to! Pridite skupaj v obilnem številu, da zopet zaori slovanska pesem v naši naselbini, že iz razloga, ker povsod, kjer prebivajo naši rojaki, se goji petje, le pri nas smo zaostali. Prebudimo se iz sedanje letargije in postanimo zopet aktivni!

S pevskim pozdravom

ODBOR

slov. pev. in izobr. dr. "Bled".

Želim izvedeti za mojega brata JOHNA METELKO, doma iz vasi Površje, pošta Raka pri Krškem, Dolenjsko. Včasih se je nahajal v državi Colorado; pred par leti je pisal iz New Mexico. Ako kateri rojakov ve za njega, naj mi blagovoli naznaniti, ako pa sam čita ta oglas naj mi kaj piše. — Jacob Metelko, Box 480, Morgantown, W. Va. (2-3—1)

Jaz Franc Majer, po poklicu zlatar, doma iz Ljubljane, iščem svojo sestro IVANO MAJER, ki je do vojne bivala v New Yorku. Jaz se nahajam kot prostovoljec v jugoslovanski vojski v Sibiriji, odkoder sem ji že večkrat pisal, toda ne dobim nobenega odgovora. Zato prosim cenjene rojake in rojakinje, ako bi kdo znal za njeno bivališče, da mi blagovoli naznaniti njen natančni naslov, za kar bom zelo hvaležen. Ako pa ona sama bere te vrstice, jo prosim, da mi takoj piše. Moj sedanji naslov je: Franc Majer, I. jugoslovanski polk, 7. stotnija, Stancija Nižnendinsk, Siberia, Via Pacific. (2-5—1)

Cosulich Line

Direktna pot na Grško in v Trst

Parnik "Pres. Wilson" odpluje 6. januarja.

Parnik "Argentina" odpluje krog 10. januarja.

Parniki odplujejo od pomola 7. ob vznožju 41. ulice, So. Brooklyn

Za cene in druge informacije se obrnite na

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

Rad bi izvedel za svoja dva brata JANEZA in JERNEJA ŠKRABA, doma iz Tomišla pri Ljubljani. Prosim cenjene rojake, da kateri ve za nja naslov, da mi naznani, ali pa če sama čitata, naj se mi oglasita. — Matevž Škraba, 1022 South Jefferson Street, New Castle, Pa.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA KALISTAR. Doma je iz Juršič pri Št. Petru na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se sam oglasi. — Albin Zadel, Box 104, Mayburg, Pa. (31-12—3-1)

Kje je moj brat ANDREJ PODBOJ? Svoječasno je bival v Aston, Potter Co., Pa., a sedaj ne vem, kje se nahaja. Če kdo ve, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu. — Alois Podboj, Studeno 80, pošta Postojna, Carniola, Venezia Giulia, Via Italia.

(31-12—3-1)

Iščem bratranca MIHAELA BERKA ali pa njegovega brata ANTONA BERKA iz Vera pod Ljubljano, okraj Kamnik. Prosim, kdor kaj ve o njih, da mi sporoči. Jaz se nahajam kot prostovoljec v Sibiriji. Naslov: Ivan Nachtigal, I. Jugoslovanski polk, Pulometna komanda, 3. bataljon, Gorod Tulun, Siberia. Via Pacific.

(31-12—3-1)

Rad bi izvedel za FRANKA MALNAR. Doma je iz Trave pri Kočevju. Pred 3. leti je bil v Clevelandu, Ohio. Prosim cenj. rojake, če kateri ve za njegov naslov, naj mi blagovoli naznaniti, ali pa naj se sam javi. — Blaž Malnar, Soda, Texas.

Kje je moj brat ANTON BARAGA? Leta 1916 je bil na Thomasu, W. Va., Box 277. Poslednje pismo sem dobil od njega leta 1917. Sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Za njega bi rad izvedel jaz njegov brat Andrej Baraga, ki se nahajam kot prostovoljec v jugoslovanski vojski v Sibiriji. Če kdo ve za njegov naslov, naj mi blagovoli sporočiti, ali pa njega opozoriti da se mi oglasi, za kar se že vnaprej zahvaljujem. Iskreno pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike. Moj naslov: Andrej Baraga, I. Jugoslovanski polk, 8. četa, Devstvujnaja armija, Gorod Nižni Udinsk, Siberia, Via Pacific.

(31-12—3-1)

Edino Columbia Gramofon Vam more dati čisti, prejetni in jasni glas. Stane Vas samo $32.50. Igra dve plošče z enim navijanjem, poje tako glasno, da ga slišite na miljo daleč.

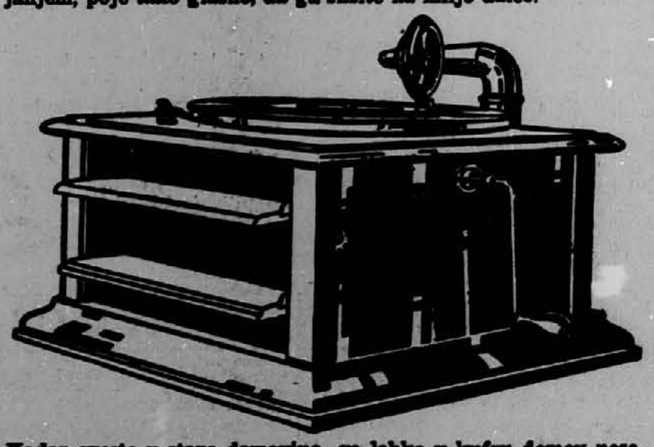

Kadar greste v staro domovino, ga lahko v kufru domov nesete brez vsake colnine. Columbia Co. ima tovarne v Vašem starem kraju in lahko kupite prave kranjske rekorde pri nas ali pa v starem kraju, če greste domov. To je dokaz, da ni boljših gramofonov na svetu. Mi smo pravi in edini trgovci, ki prodajamo prave Columbia kranjske plošče in gramofone v Conemaugh, Pa. Nove cenike smo ravnokar iztiskali. Pišite pojn takoj. Pošljemo ga Vam zastonj prvi dan. Pazite na naš naslov, ne dajte se prevarati od tujcev, da se ne boste kesali za Vaš denar.

IVAN PAJK Columbia Dept.

24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburgh in ima 22-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Instrument-krvi zdravi z gla vnim geb, ki ga je izumel dr. prof. Brlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las bolečine v kostih, pridite in injekcijo vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se razširi.

Vse moške bolezni zdravim po stari dani metodi. Kakor kitro opazite, da vam pronehuje zdravje, ne čakajte temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodne, kile ozdravljo v 36 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v krilu in hrbtu in vsakih spolnih pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, bolečine, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečistega krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno leksti.

Uradne ure: vsakdan od 9. uro zjutraj do 8. zvečer; v nedeljo od 9. zjutraj do 3. popoldne; ob torkih od 6. zjutraj do 8. popoldne.

S pošto na domu. — Pišite natančno — kar pomislite kaj je bolezen. Zdravim samo moške bolezni.